

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 6.11.2007
COM(2007) 678 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

A KOHÉZIÓS ALAPRÓL SZÓLÓ ÉVES BESZÁMOLÓ (2006)

TARTALOMJEGYZÉK

A KOHÉZIÓS ALAPRÓL SZÓLÓ ÉVES BESZÁMOLÓ (2006).....	3
1. Költségvetés-végrehajtás.....	3
2. Gazdasági környezet és feltételrendszer	10
3. A közlekedés- és környezetvédelmi szakpolitikákkal történő koordináció	11
3.1. Közlekedés	11
3.2. Környezetvédelem	12
4. Vizsgálatok.....	13
5. Szabálytalanságok és a támogatások felfüggesztése.....	13
6. Értékelés.....	14
7. Új szabályozási keret a 2007–2013 közötti időszakra	15
8. Tájékoztatás és nyilvánosság	16

A KOHÉZIÓS ALAPRÓL SZÓLÓ ÉVES BESZÁMOLÓ (2006)

Ez a beszámoló a Kohéziós Alap létrehozásáról szóló 1164/1994/EK rendelet 14. cikkének (1) bekezdésével összhangban készült. A Kohéziós Alap 2006-os tevékenységeit mutatja be.

1. KÖLTSÉGVETÉS-VÉGREHAJTÁS

A Kohéziós Alap 2006-os kötelezettségvállalásaira (a jelenlegi árak szerint) 6 032 082 110 EUR összeget kitevő forrás állt a 13 kedvezményezett tagállam rendelkezésére. Ez az összeg már tartalmazza a technikai segítségnyújtási hiteleket (8 100 000 EUR). Meg kell említeni, hogy Írország – gazdasági növekedése miatt – 2004. január 1-jétől már nem jogosult a Kohéziós Alap támogatására. Mivel 2007. január 1-jén Románia és Bulgária csatlakozott az Európai Unióhoz, ettől az időponttól kezdve jogosultak a Kohéziós Alap támogatására (ám ez a jelentés a 2006-os évről szól, így még nem terjed ki a két országra).

A kötelezettségvállalási előirányzatokat teljes mértékben felhasználták, a teljes összegből semmit sem csoportosítottak át 2007-re.

1. táblázat A kötelezettségvállalások végrehajtása 2006-ban (euróban kifejezve)

Kötelezettségvállalási előirányzatok	Eredeti összeg	Változások	Végleges források	Tényleges összeg	Törölve	2007-re átvitt összegek
2006-os költségvetés	6 032 082 110	-	6 032 082 110	6 032 082 110	-	-
2005-ről áthozott előirányzatok	-	-	-	-	-	-
Újra rendelkezésre bocsátott előirányzatok	-	-	-	-	-	-
Visszafizetések	-	-	-	-	-	-
ÖSSZESEN	6 032 082 110	-	6 032 082 110	6 032 082 110	-	-

2. táblázat A kifizetések végrehajtása 2006-ban (euróban kifejezve)

Kifizetési előirányzatok	Eredeti összeg	Változások	Végleges források	Tényleges összeg	Törölve	2007-re átvitt összegek
2006-os költségvetés	3 515 408 175	- 500 000 000	3 020 358 175	3 015 989 461	4 368 713	-
2005-ről áthozott előirányzatok	-	-	-	-	-	-
Újra rendelkezésre bocsátott előirányzatok	60 776	-	-	-	-	60 776
Visszafizetések	-	-	-	-	-	-
ÖSSZESEN	3 515 468 951	-500 000 000	3 020 358 175	3 015 989 461	4 368 713	60 776

A kifizetések végrehajtási szintje az év első kilenc hónapjában kedvezően alakult, így 2006 szeptemberének végére elérték a 2005. novemberinek megfelelő szintet. A fennmaradó előirányzatok tekintetében azonban nem sikerült a hatékony és eredményes pénzgazdálkodáshoz szükséges ellenőrzést elvégezni, és összesen 500 millió EUR kifizetési előirányzatot átcsoportosítottak a Kohéziós Alapból az ERFA-ba (a más strukturális alapokkal folytatott általános átcsoportosítási eljárás részeként). Ez az átcsoportosítás azt eredményezte, hogy 2006-ban a kifizetési előirányzatok kb. 99,8%-át végrehajtották. Az előirányzatok tagállamonkénti végrehajtása a következő (3., 4. és 5.) táblázatokban látható.

Az előirányzatok költségvetés-végrehajtása 2006-ban tagállamokra lebontva:

3. táblázat Kötelezettségvállalási előirányzatok 2006-ban (euróban kifejezve) – beleértve a technikai segítségnyújtást

Tagállam	Környezetvédelem		Közlekedés		Technikai segítségnyújtás	ÖSSZESEN	
	Összeg	%	Összeg	%	Összeg	Összeg	Tagállam százalékos aránya
Spanyolország	1 045 081 820	57,6 %	769 323 551	42,4 %	315 453	1 814 720 824	30,0 %
Görögország	191 616 437	38,8 %	298 556 462	60,4 %	4 026 467	494 199 366	8,4 %
Portugália	273 923 751	55,4 %	218 291 973	44,2 %	1 983 642	494 199 366	8,2 %
Ciprus	15 599 762	75,5 %	5 058 456	24,5 %	-	20 658 218	0,3 %
Cseh Köztársaság	169 425 877	46,6 %	192 728 948	53,0 %	1 343 504	363 498 329	6,0 %
Észtország	51 641 255	45,3 %	59 936 657	52,5 %	2 505 460	114 083 372	1,9 %
Magyarország	210 331 313	49,3 %	209 390 382	49,1 %	6 910 457	426 632 152	7,1 %
Lettország	84 648 355	50,3 %	75 472 277	44,9 %	8 112 593	168 233 225	2,8 %
Litvánia	121 403 548	53,7 %	99 888 363	44,2 %	4 807 152	226 099 063	3,7 %
Málta	4 305 250	51,0 %	4 075 480	48,3 %	65 171	8 445 901	0,1 %
Lengyelország	751 359 517	46,9 %	828 944 996	51,7 %	21 905 810	1 602 210 323	26,5 %
Szlovákia	79 712 721	36,4 %	138 255 724	63,2 %	826 055	218 794 500	3,6 %
Szlovénia	27 925 173	38,6 %	44 270 658	61,2 %	165 000	72 360 831	1,2 %
ÖSSZESEN	3 026 974 779	50,1 %	2 944 193 927	48,9 %	52 966 764	6 024 135 470	100 %
Adminisztratív és technikai segítségnyújtás	-	-	-	-	4 218 779	4 218 779	-

4. táblázat Kifizetési előirányzatok 2006-ban (euróban kifejezve) – beleértve a technikai segítségnyújtást

Az új tagállamokra vonatkozó adatok csak a 2004. május 1. utáni, a Kohéziós Alap értelmében elfogadott projektekre vonatkozó kifizetéseket tükrözik (tehát az ISPA-projektekre irányuló előcsatlakozási támogatást nem tartalmazzák). A csatlakozás előtt elfogadott ISPA-projektekkel kapcsolatos 2006-os kifizetéseket az 5. táblázat tartalmazza.

Tagállam	Környezetvédelem		Közlekedés		Technikai segítségnyújtás	ÖSSZESEN	
	Összeg	%	Összeg	%	Összeg	Összeg	Tagállam százalékos aránya
Spanyolország	558 740 071	43,6 %	723 413 784	56,4 %	819 183	1 282 973 038	47,0 %
Görögország	194 069 922	40,2 %	289 132 091	59,8 %	-	483 202 013	17,7 %
Írország	27 991 936	70,8 %	11 521 393	29,2 %	-	39 513 329	1,4 %
Portugália	148 750 484	73,1 %	53 874 121	26,5 %	899 853	203 524 458	7,5 %
Ciprus	-	0,0 %	6 001 512	100,0 %	-	6 001 512	0,2 %
Cseh Köztársaság	32 982 124	26,2 %	92 544 105	73,6 %	278 460	125 804 689	4,6 %
Észtország	6 769 474	17,0 %	32 972 870	82,9 %	23 322	39 765 666	1,5 %
Magyarország	82 157 579	70,9 %	33 767 249	29,1 %	-	115 924 828	4,2 %
Lettország	14 060 182	23,4 %	42 930 570	71,5 %	3 075 450	60 066 202	2,2 %
Litvánia	17 587 842	36,0 %	31 243 260	64,0 %	-	48 831 102	1,8 %
Málta	-	0,0 %	2 591 637	100,0 %	-	2 591 637	0,1 %
Lengyelország	15 601 766	6,1 %	239 697 120	93,7 %	589 292	255 888 178	9,4 %
Szlovákia	18 811 566	58,7 %	13 218 768	41,3 %	-	32 030 334	1,2 %
Szlovénia	7 502 018	24,1 %	23 651 860	75,9 %	-	31 153 878	1,1 %
Meghatározatlan	-	0,0 %	-	0,0 %	965 686	965 686	0,0 %
ÖSSZESEN	1 125 024 964	41,2 %	1 596 560 340	58,5 %	6 651 246	2 728 236 550	100 %
Adminisztratív technikai segítségnyújtás	-	-	-	-	1 625 128	1 625 128	-

5. táblázat Új tagállamok - A korábbi ISPA-projektekkel kapcsolatos 2006-os kifizetések

Tagállam	Környezetvédelem		Közlekedés		Technikai segítségnyújtás	ÖSSZESEN	
	Összeg	%	Összeg	%	Összeg	Összeg	Tagállam százalékos aránya
Cseh Köztársaság	48 347 040	35,8 %	86 126 672	63,8 %	448 521	134 922 233	19,8 %
Észtország	17 872 983	55,6 %	13 213 810	41,1 %	1 036 078	32 122 871	4,7 %
Magyarország	42 045 203	54,0 %	34 943 145	44,9 %	856 649	77 844 997	11,4 %

Lettország	12 195 774	24,8 %	33 083 549	67,3 %	3 890 083	49 169 406	7,2 %
Litvánia	21 227 151	55,0 %	15 421 582	39,9 %	1 955 102	38 603 835	5,7 %
Lengyelország	136 381 574	51,4 %	126 946 209	47,9 %	1 872 421	265 200 204	38,9 %
Szlovákia	33 197 820	43,6 %	40 809 790	53,6 %	2 120 189	76 127 799	11,2 %
Szlovénia	5 176 729	73,4 %	1 875 000	26,6 %	0	7 051 729	1,0 %
ÖSSZESEN	316 444 274	46,5 %	352 419 757	51,7 %	12 179 043	681 043 074	100 %

A következő táblázat mutatja valamennyi ország kötelezettségvállalásainak teljes végrehajtását 2000–2006 között (beleértve a technikai segítségnyújtást):

6. táblázat A tagállamok kötelezettségvállalásainak végrehajtása 2000–2006 között (euróban kifejezve) – beleértve a technikai segítségnyújtást

Tagállam	2000–2006-os előirányzat	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	ÖSSZESEN
Spanyolország	12 067 110 566	1 601 305 968	1 676 893 850	1 973 389 704	1 543 094 747	1 702 761 789	1 806 465 241	1 814 720 824	12 118 632 123
Görögország	3 307 420 974	435 532 521	467 400 382	335 157 938	529 459 151	535 843 689	438 083 755	494 199 366	3 235 676 802
Írország	584 614 000	169 624 664	115 000 000	182 661 340	117 322 580				584 608 584
Portugália	3 308 065 713	450 770 587	455 699 130	296 780 734	648 181 282	479 843 079	491 649 967	494 199 366	3 317 124 145
EU-4	19 267 211 253	2 657 233 740	2 714 993 362	2 787 989 716	2 838 057 760	2 718 448 557	2 736 198 963	2 803 119 556	19 256 041 654
Ciprus	54 065 989					18 257 000	15 099 477	20 658 218	54 014 695
Cseh Köztársaság	937 882 036					316 898 031	256 811 441	363 498 329	937 207 801
Észtország	308 576 628					105 696 235	89 794 099	114 083 372	309 573 706
Magyarország	1 115 106 832					376 433 000	310 982 360	426 632 152	1 114 047 512
Lettország	518 407 608					189 965 775	157 667 664	168 233 225	515 866 664
Litvánia	609 432 251					209 572 000	173 199 790	226 099 063	608 870 853
Málta	21 938 260					7 418 000	6 102 388	8 445 901	21 966 289
Lengyelország	4 186 767 157					1 414 638 404	1 166 908 584	1 602 210 323	4 183 757 311
Szlovákia	571 744 353					192 974 000	159 432 592	218 794 500	571 201 092
Szlovénia	188 021 130					64 946 467	51 835 729	72 360 831	189 143 027
EU-10	8 511 942 244					2 896 798 912	2 387 834 124	3 221 015 914	8 505 648 950
ÖSSZESEN	27 779 153 497	2 657 233 740	2 714 993 362	2 787 989 716	2 838 057 760	5 615 247 469	5 124 033 087	6 024 135 470	27 761 690 604

A 2000–2006-os időszak áttekintése (beleértve a fennálló kötelezettségvállalásokat)

2006 végén a 2000–2006 közötti időszaknak megfelelő fennálló kötelezettségvállalások összege 15 682 millió EUR volt (13 206 millió EUR a Kohéziós Alap és 2 476 millió EUR a volt ISPA projektek esetében). A fennálló kötelezettségvállalások e viszonylag nagy összege körülbelül három év kötelezettségvállalásainak felel meg, amelyet többek között a gyakran összetett és nagy infrastrukturális projektek megvalósításához szükséges idő is magyaráz, és kisebb mértékben az is, hogy a strukturális alapokra alkalmazott automatikus visszavonási szabályt („N+2 szabály”) a Kohéziós Alapra nem alkalmazzák.

7.1. táblázat A Kohéziós Alap elfogadott összegei 2000–2006 között (beleértve a fennálló kötelezettségvállalásokat)¹

Ország	Nettó kötelezettségvállalás	Kifizetett	Fennálló kötelezettségvállalások
Görögország	2 815 806 760	1 236 273 691	1 579 533 069
Írország	575 411 134	517 830 136	57 580 998
Portugália	3 128 862 926	1 467 756 462	1 661 106 465
Spanyolország	11 773 161 809	7 383 381 713	4 389 780 096
EU-4 ÖSSZESEN	18 293 242 629	10 605 242 001	7 688 000 628
Ciprus	54 014 695	11 059 968	42 954 727
Cseh Köztársaság	748 976 735	141 131 405	607 845 330
Észtország	242 449 651	39 765 666	202 683 985
Magyarország	812 924 360	185 512 701	627 411 659
Lettország	376 863 199	79 841 253	297 021 946
Litvánia	517 642 688	97 697 349	419 945 339
Málta	21 966 289	2 591 637	19 374 652
Lengyelország	3 191 270 327	255 730 261	2 935 540 066
Szlovákia	264 254 882	32030 334	232 224 548
Szlovénia	172 654 702	39 651 472	133 003 230
EU-10 ÖSSZESEN	6 403 017 528	885 012 045	5 518 005 483
ÖSSZESEN	24 696 260 157	11 490 254 046	13 206 006 111

¹ A kötelezettségvállalás a felhasználatlan összegek visszavonása és a lezárások miatt alacsonyabb, mint az előirányzat (ld. 6. táblázat).

7.2. táblázat A korábbi ISPA-projektekre elfogadott összegek 2000–2006 között (beleértve a fennálló kötelezettségvállalásokat)

Ország	Nettó kötelezettségvállalás	Kifizetett	Fennálló kötelezettségvállalások
Cseh Köztársaság	479 117 990	351 044 435	128 073 555
Észtország	185 251 384	121 573 113	63 678 271
Magyarország	669 677 980	307 713 993	361 963 987
Lettország	333 856 759	183 662 936	150 193 823
Litvánia	307 765 169	161 019 456	146 745 712
Lengyelország	2 444 163 012	1 093 425 990	1 349 686 751
Szlovákia	501 995 906	263 375 354	238 620 552
Szlovénia	83 499 178	45 820 204	37 678 974
ÖSSZESEN	5 005 327 377	2 527 635 482	2 476 641 625

A költségvetés végrehajtása az 1993–99 közötti időszakban

Az 1993–1999 közötti időszakra elszámolandó előirányzatok 2006-os változásai az alábbiak:

8. táblázat Az 1993-99-es időszak kötelezettségvállalásainak elszámolása 2006-ban (euróban kifejezve)

Tagállam	Eredetileg elszámolandó összeg	Visszavont kötelezettségvállalások	Kifizetések	Végső elszámolandó összeg
Spanyolország	204 299 149	17 163 676	99 864 092	87 271 381
Görögország	82 165 494	52 585 827	3 476 269	26 103 398
Írország	29 637 545	19 003	17 387 263	12 231 279
Portugália	29 514 596	1 555 707	15 998 198	11 960 691
ÖSSZESEN	345 616 784	71 324 213	136 725 822	137 566 749

A Kohéziós Alap kötelezettségvállalásai differenciált előirányzatok, azaz a kifizetések megfelelnek az eredeti kötelezettségvállalásoknak. Amennyiben a projekteket a határozatoknak megfelelően hajtják végre, automatikusan keletkezik elszámolandó összeg, ami a határozat és a záró kifizetés időpontja között eltelt idővel (általában 4-5 év) magyarázható.

Annak érdekében, hogy növeljék a korábbi kötelezettségvállalások kifizetési szintjét, folytatódtak a 2000 előtt megkezdett intézkedésekre vonatkozó fennálló előirányzatok kifizetésére tett erőfeszítések. Az év eleji fennálló előirányzatok kb. 40%-át fizették ki, vagy vonták vissza 2006-ban. 2006 végére a fennálló előirányzatok mértéke a Kohéziós Alap éves költségvetésének csupán 2,7%-át tette ki (2002 végén mintegy 50%-át, 2003 végén 39%-át, 2004 végén 15%-át, 2005 végén pedig 6,7%-át). A fennálló előirányzatok csökkentésére tett erőfeszítések 2007-ben is folytatódnak, együttműködve a projekt végrehajtásáért és a vonatkozó kifizetési kérelmekért felelős nemzeti hatóságokkal.

A tagállamok által 2006-ban elfogadott projektek felsorolása a mellékletben található.

2. GAZDASÁGI KÖRNYEZET ÉS FELTÉTELRENDSZER

A Kohéziós Alap létrehozásáról szóló tanácsi rendelet² meghatározza az Alap felhasználásának makrogazdasági feltételeit. A rendelet kodifikált szövege kimondja, hogy „abban az esetben, ha a Tanács, a Bizottság ajánlása alapján minősített többséggel eljárva, megállapítja, hogy egy tagállam nem hajtotta végre [stabilitási vagy konvergenciaprogramját] oly módon, hogy a túlzott költségvetési hiányt elkerülje, nem lehet az adott tagállam számára új projektet, illetve jelentős projektek esetében új projektszakaszt az Alapból finanszírozni”. Ez a rendelkezés jelzi, hogyan képes a Kohéziós Alap nemzeti szinten költségvetési támogatási eszközként működni azáltal, hogy hozzájárul a tagállamok makrogazdasági fegyelmének megőrzéséhez.

A Kohéziós Alap támogatásában részesülő tagállamok közül négy (Ciprus, Lengyelország, Magyarország és Portugália) ellen a túlzott hiány esetén követendő eljárás (EDP) keretében további intézkedéseket fogadtak el. Ezen országok egyikének esetében sem volt szükség az Alapból történő támogatás felfüggesztésének mérlegelésére.

2006 júniusában a Tanács úgy határozott, hogy Ciprussal szemben megszünteti az eljárást, mivel az 2005-ben kiigazította túlzott hiányát. Portugália esetében a Bizottság 2006 júniusában közleményt adott ki, melyben kinyilvánította, hogy az ország jó úton van túlzott hiányának kiigazítása felé.

Magyarország esetében az EDP-eljárás 2004-es megindítása óta már kétszer – 2005 januárjában, majd 2005 novemberében – megállapították, hogy az ország nem tett hatékony intézkedéseket a Tanács ajánlásaira válaszul. A Bizottság azonban egyik alkalommal sem javasolta a Tanácsnak a Kohéziós Alap kötelezettségvállalásainak felfüggesztését. Mivel Magyarország nem tagja az euróövezetnek, esetében különleges eltérés van érvényben az EDP-eljárás további lépéseinek alkalmazása tekintetében. A 2006-os felülvizsgált konvergenciaprogram frissítésének 2006. szeptemberi benyújtása után ezért a Tanács további ajánlásokat csak a 104. cikk (7) bekezdésén³ alapuló új határozat alapján címezhetett Magyarországnak. Amennyiben Magyarország nem tesz eleget az ajánlásnak, a 104. cikk (8) bekezdésének előírásai

² Az 1164/94/EK tanácsi rendelet 6. cikke szerint, a Bizottság által előterjesztett kodifikált szövegnek megfelelően.

³ Az Európai Közösséget létrehozó szerződés a túlzott államháztartási hiányról szóló 104. cikke

lesznek alkalmazandók, beleértve a Kohéziós Alap kötelezettségvállalásai felfüggesztésének lehetőségét.

Lengyelország tekintetében 2006 novemberében a Tanács a 104. cikk (8) bekezdése szerinti határozatot hozott, melyben megállapította, hogy a Lengyelország által a 2004-es tanácsi ajánlásokkal összhangban a túlzott hiány kiigazítására hozott intézkedések elégtelennek bizonyultak. Ezt a határozatot továbbra is a konvergenciaprogram 2005-ös frissítésében kitűzött célok és a költségvetési adatok 2006. tavaszi bejelentése alapján hozták. A konvergenciaprogram legutóbbi, 2006-os frissítése szerint azonban Lengyelország 2007-ben kiigazítja túlzott hiányát, részben azért, mert alkalmazható lesz rá a megújult Stabilitási és Növekedési Paktum azon rendelkezése, amely szerint a nyugdíjreform költségeinek egy része levonható.

Görögország jó úton halad túlzott hiányának kiigazítása felé: a Tanács 104. cikk (9) bekezdés szerinti 2005. februári határozatával összhangban Görögország a 2006-os GDP 3%-a alá csökkentette hiányát. Három nemrégiben csatlakozott és 2004-ben túlzott hiánnyal küzdő tagállam – a Cseh Köztársaság, Málta és Szlovákia – esetében a költségvetési helyzet alakulása miatt nem volt szükség az EDP-eljárás további lépéseire, mivel a Bizottság 2004 decemberében arra a következtetésre jutott, hogy mindhárom ország hatékony intézkedéseket tett a tanácsi ajánlásokra válaszul. A túlzott hiány esetén követendő eljárás megszüntetésére azonban nem került sor 2006-ban ezen országok esetében. A tanácsi ajánlásokkal összhangban Málta 2006-ra kiigazította túlzott hiányát. Szlovákia 2007-re a GDP 3%-a alá csökkenti hiányát, a Cseh Köztársaság pedig a tervek szerint 2010-re éri el ezt a célt.

A 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó Kohéziós Alapról szóló rendelet⁴ az alap feltételrendszerével kapcsolatos számos múltbeli bizonytalanságot tisztázott. Előírja, hogy a 104. cikk (8) bekezdése szerinti határozat lehetőséget biztosítson a Bizottság számára a Kohéziós Alapból származó támogatás felfüggesztésére. A Tanács viszont határozhat úgy, hogy a határozatot követő év január 1-jétől felfüggeszti a kötelezettségvállalások egészét vagy részeit. Amennyiben a Tanács az EDP-eljárás keretében később megállapítja, hogy a tagállam megtette a szükséges kiigazító intézkedéseket, az automatikusan a Kohéziós Alap kötelezettségvállalásai felfüggesztésének megszüntetéséhez vezet. Megalkották a felfüggesztett kötelezettségvállalások későbbi költségvetésbe való átvitelének szabályait.

3. A KÖZLEKEDÉSI ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI SZAKPOLITIKÁKKAL TÖRTÉNŐ KOORDINÁCIÓ

3.1. Közlekedés

2006-ban a közlekedési ágazat a Kohéziós Alap összes kötelezettségvállalásainak majdnem felét (49,2%) tette ki. Mint korábban is, a Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy részesítsék előnyben a vasúti projekteket. A tagállamok által 2006-ban támogatott projektek felsorolása e beszámoló mellékletében található.

⁴

A Tanács 1084/2006/EK rendelete (2006. július 11.) a Kohéziós Alap létrehozásáról és az 1164/1994/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

A közlekedési ágazatra vonatkozó közösségi támogatást különféle eszközök összehangolása biztosítja: Kohéziós Alap, ISPA, ERFA, transzeurópai hálózatokkal kapcsolatos programok és EBB-hitelek. Az említett eszközökből származó pénzügyi támogatást elsősorban közvetlenül a transzeurópai közlekedési hálózatokra (TEN-T) fordítják.

A legutóbb az 1264/1999/EK tanácsi rendelettel módosított 1164/94/EK tanácsi rendelet 3. cikke szerint a Kohéziós Alap a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó közösségi iránymutatások keretén belül meghatározott, és a tagállamok által finanszírozott, közös érdekű közlekedési infrastrukturális projektekhez nyújthat támogatást.

A transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó közösségi iránymutatásokat a módosított 1692/96/EK határozat fekteti le. A határozat 30 kiemelt fontosságú európai érdekű projektet határoz meg, és felkéri a tagállamokat, hogy részesítsék előnyben ezeket a projekteket. Az 1692/96/EK határozat 19a. cikke kimondja, hogy amennyiben az 1164/94/EK rendelet 10. cikkével összhangban projekteket javasolnak a Kohéziós Alapból történő támogatásra, a tagállamoknak megfelelően kiemelt szerepet kell biztosítaniuk az európai érdekűnek nyilvánított projekteknek.

3.2. Környezetvédelem

2006-ban a környezetvédelmi ágazat a Kohéziós Alap összes kötelezettségvállalásainak kevéssel több mint a felét (50,8%) tette ki. Általánosságban véve megállapítható, hogy a Kohéziós Alap által támogatott projektek a környezetvédelem fenntartható fejlődéssel kapcsolatos globális célkitűzéseit szolgálták, különös tekintettel a hatodik cselekvési program kiemelt területeire (természetes erőforrásokkal való gazdálkodás, hulladékkezelés, az éghajlatváltozás hatásait csökkentő beruházások). A 2005-ben és 2006-ban a levegő, erőforrások, hulladék és újrafelhasználás, városi környezet, talaj, tenger és növényvédő szerek témakörében elfogadott hét tematikus stratégia összhangban van a Kohéziós Alap társfinanszírozási műveleteivel. A tagállamok által 2006-ban elfogadott projektek felsorolása a beszámoló mellékletében található.

A Kohéziós Alap 2006-ban folytatta a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának támogatását, nem csupán az infrastruktúrák közvetlen finanszírozásával érve el ezt, hanem az irányelvek alkalmazásának ösztönzésével is, azokat a támogatás odaítélésének előfeltételévé téve. Ez elsősorban az adott témának és részterületnek – pl. természetvédelem, hulladékgazdálkodás és szennyvízkezelés, vagy környezeti hatásvizsgálat (KHV) – megfelelő segítségnyújtást foglalja magában.

Az új tagállamok csatlakozási szerződésai közbülső célokat tűztek ki a környezetvédelmi vívmányokba való beruházások terén. Ezen országok kiadásaiban ennél fogva fontos prioritásként szerepelt a víztisztítás és a hulladékgazdálkodás. A legfontosabb vonatkozó irányelveknél az esetek többségében továbbra is fokozott igény van beruházásokra és infrastruktúrára a következő területeken: hulladékgazdálkodás és víztisztítás (különösen a települési szennyvíz kezelése), a levegőminőség javítása és az ipari szennyezés csökkentése (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése). Ezért a környezetvédelmi infrastruktúra Kohéziós Alapból történő támogatása kiemelten fontos az új tagállamok számára.

4. VIZSGÁLATOK

Az eredetileg kedvezményezett négy tagállam esetében összesen hét ellenőrző látogatásra került sor, Spanyolországban, Portugáliában és Görögországban, melyek során ellenőrizték a cselekvési tervek végrehajtását, és elvégezték a 2004–2005-ben ellenőrzött projektek nyomon követését. 2006-ban ellenőrizték a Kohéziós Alapból támogatott projektek lezárásáért felelős szervek munkáját is.

2006-ban ezenfelül eljárásokat vezettek be a Regionális Politikai Főigazgatóságon belül a Kohéziós Alapból támogatott projektek lezárására annak biztosítása érdekében, hogy az irányító hatóságtól és a lezárásért felelős szervtől megfelelő információkat kapjanak a lezárási folyamat során, így garantálva a végső visszatérítési igény jogszerűségét és szabályosságát, amelynek hiányában pénzügyi kiigazításokat kell alkalmazni.

A 2004-ben csatlakozott tagállamok esetében a 2006-ban elvégzett ellenőrzések elsősorban a nyomon követésre összpontosultak, hogy ellenőrizzék a 2005-ös rendszerellenőrzések ajánlásainak hatékony végrehajtását, továbbá ellenőrizték a projektekre fordítandó kiadásokat. Különös hangsúlyt helyeztek a nemzeti ellenőrző szervek munkájának felülvizsgálatára, beleértve a rendszerellenőrzések minőségét, a szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket és az auditigazolás előkészítésével kapcsolatos más munkákat. Összesen 13 ellenőrző látogatásra került sor, beleértve az ERFA (Európai Regionális Fejlesztési Alap) ellenőrzésére is kiterjedő látogatásokat.

A pályáztatási és szerződéskötési eljárások hatékony és eredményes végrehajtásának sajátos kockázataira tekintettel 2005-ben – megelőző és kiigazító céllal – különleges tematikus vizsgálatot indítottak, amely az új tagállamok csatlakozása után az azokban odaítélt szerződésekre összpontosult. 2006-ban az ezen ellenőrzések alapján adott ajánlásokat nyomon követték ellenőrzésekkel.

A főigazgatóság 2006. évi tevékenységéről szóló jelentésben az irányítási és ellenőrzési rendszerek működéséről nem minősített véleményt adtak öt tagállam esetében (Ciprus, Észtország, Görögország, Málta és Szlovénia).

A többi tagállam (Cseh Köztársaság, Írország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Portugália, Spanyolország és Szlovákia) esetében minősített véleményt adtak, a rendszer lényegét érintő jelentős hiányosságok miatt. A tagállamok egyike sem kapott kedvezőtlen véleményt.

5. SZABÁLYTALANSÁGOK ÉS A TÁMOGATÁSOK FELFÜGGESZTÉSE

Nyolc kedvezményezett tagállam tett jelentést – a Kohéziós Alap finanszírozása keretében történt szabálytalanságokról és tévesen kifizetett összegek behajtásáról, valamint egy információs rendszer e téren történő létrehozásáról szóló 1831/94/EK rendelet⁵ 3. cikkének megfelelően – 228 szabálytalanságról, melyek 186 604 797 EUR összegű közösségi hozzájárulást érintettek. Az említett ügyekre vonatkozóan közigazgatási vagy jogi ténymegállapítás áll rendelkezésre.

⁵ HL L 191., 1994.7.27., 9. o., a legutóbb a 2168/2005/EK rendelettel (HL L 345. 2005.12.28., 15. o.) módosított rendelet.

Érdemes megemlíteni, hogy az ügyek többségét (183) a négy eredetileg kedvezményezett tagállam jelentette, és közülük a görög ügyek voltak túlnyomó többségben (103), melyek 117 856 924 EUR összegű közösségi hozzájárulást érintettek, ebből csak 12 698 144 EUR összeget kell visszatéríteni, mivel a fennmaradó részt a végső kifizetésre irányuló, a Bizottsághoz benyújtott kérelmekből vonják le. Az év során előrehaladás történt a fent említett rendelet alkalmazásában Spanyolországban, ahol 82 esetet jelentettek, amelyek 44 472 847 EUR összegű közösségi hozzájárulást érintettek, melyből 30 179 534 EUR összeget kell visszatéríteni. A portugál hatóságok 18 esetet jelentettek, amelyek 23 747 904 EUR összegű közösségi hozzájárulást érintettek, melyből 14 850 306 EUR összeget kell visszatéríteni.

Az új tagállamok közül csak öt, Lengyelország, a Cseh Köztársaság, Magyarország, Lettország és Litvánia jelentett ügyeket (10, 6, 6, 2 és 1 ügyről készítettek jelentést), ezek az ügyek kisebb összegű hozzájárulást érintettek, mint a fent említettek. Az érintett összegek egy részét a kifizetési kérelmek Bizottsághoz történő benyújtása előtt levonják.

A többi kedvezményezett tagállam arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem történtek szabálytalanságok a 2006-os évben. A nemzeti és/vagy közösségi ellenőrző látogatások során felderített bizonyos esetekről a vonatkozó rendelettel összhangban értesítésre van szükség.

Az esetek többségében a szabálytalanságok a közbeszerzési szabályozás alkalmazásával, a fennmaradó esetekben pedig a nem támogatható kiadásokra vonatkozó elszámolással voltak kapcsolatosak.

2006-ban hatályba lépett a 2007–2013 közötti új programozási időszakra vonatkozó 1828/2006/EK rendelet. A rendelet 4., „Szabálytalanságok” című szakasza szabályozza a szabálytalanságokról való értesítést, és ez alkalmazandó az új programozási időszakban elfogadott, Kohéziós Alapból támogatott projektekre is. Az 1164/94/EK rendelet hatálya alatt elfogadott határozatokra továbbra is az 1831/94/EK rendelet alkalmazandó.

2006-ban az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) három ügyben indított eljárást a Kohéziós Alappal kapcsolatosan rendelkezésére bocsátott információk alapján. Ezek közül egynek nyomán „monitoring ügyet”⁶ kellett indítani, a két másik, értékelésre váró ügyet átvitték 2007-re. Nem került sor a 2185/96/EK rendeletnek⁷ megfelelő ellenőrző látogatásra.

6. ÉRTÉKELÉS

A felülvizsgált 1164/94/EK rendelet 13. cikkének értelmében a tagállamok és a Bizottság biztosítják a Kohéziós Alapból támogatott projektek végrehajtásának hatékony felügyeletét és értékelését. Ez olyan projektértékelési, ellenőrzési és

⁶ "Monitoring ügy": olyan ügy, amelyben egy másik szerv vagy tagállami hatóság végzi saját külső vizsgálatát akkor is, ha ebben az OLAF is illetékes lenne.

⁷ HL L 292., 1996.11.15., 2. o.

értékelési intézkedések alkalmazását jelenti, melyek alapján a projektek szükség esetén kiigazíthatók.

A Bizottság és a tagállamok szükség esetén az Európai Beruházási Bankkal együttműködve értékeli valamennyi társfinanszírozással támogatott projektet.

Az Alap által finanszírozandó projekteket a kedvezményezett tagállammal egyetértésben a Bizottság fogadja el. A projektértékelésnél minden támogatás iránti kérelemhez csatolják a projekt költség-haszon elemzését (CBA). Az elemzésnek igazolnia kell, hogy a megvalósuló társadalmi-gazdasági haszon középtávon arányos a ráfordított pénzügyi támogatással. A Bizottság a költség-haszon elemzést a projektek költség-haszon elemzési útmutatója⁸ alapelveinek megfelelően vizsgálja meg. A 2003-ban kiadott útmutatót jelenleg frissítik.

A Bizottság 2006-ban az említett dokumentum alapján fontos belső módszertani támogatást nyújtott a tagállamok számára, és segítette őket kapacitásaik növelésében, hogy a projektek előzetes pénzügyi és gazdasági elemzései konzisztensek legyenek. 2006-ban a Bizottság iránymutatási dokumentumot⁹ fogadott el a CBA során alkalmazandó módszerekről. A munkadokumentumban a CBA egyes általános alapelvei mellett megtalálhatók a működési szabályok; a dokumentum arra ösztönzi a tagállamokat, hogy dolgozzák ki saját CBA-iránymutatásaikat.

Ezenfelül a Bizottság szűrőpróbaszerű utólagos értékeléseket hajt végre a Kohéziós Alapból társfinanszírozott projekteknél. A legutóbbi, 2005-ben közzétett értékelést 200, az 1993–2002-es időszakban végrehajtott projektből álló mintán végezték. A következő utólagos értékelésre várhatóan 2009-ben kerül sor.

7. ÚJ SZABÁLYOZÁSI KERET A 2007–2013 KÖZÖTTI IDŐSZAKRA

A Kohéziós Alapról szóló 1164/94/EK rendelet az Alap 2006. december 31-ig történő végrehajtásának szabályait állapítja meg. A következő (2007–2013-as) programozási időszak indulására tekintettel a Bizottság új rendeleteket dolgozott ki a Kohéziós Alap, az Európai Regionális Fejlesztési Alap és az Európai Szociális Alap végrehajtására.

E rendeleteket 2006-ban fogadták el. A Kohéziós Alap végrehajtására vonatkozó új rendeletek az alábbiak:

- A Tanács 1083/2006/EK rendelete (2006. július 11.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről;

⁸ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/cost/guide02_en.pdf

⁹ Európai Bizottság, Regionális Politikai Főigazgatóság: „A költség-haszon elemzés elvégzésének módszertani útmutatója” a 2007–2013-as időszakra – az értékelési csoport 4. sz. munkadokumentuma; az alábbi címen hozzáférhető:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/sf2000_en.htm

- A Tanács 1084/2006/EK rendelete (2006. július 11.) a Kohéziós Alap létrehozásáról és az 1164/94/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről;
- A Bizottság 1828/2006/EK rendelete (2006. december 8.) az 1083/2006/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok meghatározásáról.

A 2007–2013 közötti időszakra alkalmazandó valamennyi rendelet megtalálható az INFOREGIO internetes oldalon, az alábbi címen:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/newregl0713_hu.htm

8. TÁJÉKOZTATÁS ÉS NYILVÁNOSSÁG

A Bizottság a 25 tagállamnak két tájékoztató ülést tartott Brüsszelben június 22-én és december 20-án. Az első ülésen a Bizottság bemutatta az egyes tagállamok 2006-os végleges előirányzatait. Mivel 2006 a programozási időszak utolsó éve volt, kiemelték, hogy a még rendelkezésre álló kötelezettségvállalási előirányzatokat december 31-ig fel kell használni. Más költségvetési tételből átirányítást nem terveztek. Bemutatták az európai régiók beruházásait támogató közös programot (JASPERS-kezdemenyezés) is. A Bizottság és az EBB együttműködésével létrehozott projekt célja, hogy technikai segítséget nyújtson a tagállamoknak a Bizottsághoz benyújtandó jövőbeli nagy projektek értékelésében. A JASPERS 2007-től lesz hatályos. A decemberi ülésen a Bizottság bemutatta a Kohéziós Alapból támogatott projektek lezárására vonatkozó iránymutatás-tervezetét. A Bizottság hangsúlyozta a következőket: i) a lezárások tekintetében a kivitelezett projekteknek összhangban kell lenniük a vonatkozó határozatokkal; ii) a 2000–2006-os időszak projektjei támogathatóságának végleges időpontja továbbra is 2010 december 31.; iii) az egy módosítás elve alkalmazandó. Végezetül a Bizottság emlékeztetett arra, hogy ez volt az utolsó tájékoztató jellegű ülés az 1164/94/EK rendelet keretében. A Kohéziós Alappal kapcsolatos kérdésekkel 2007. január 1-jétől az új 1083/2006/EK rendeletnek megfelelően az alapok koordinációs bizottsága foglalkozik.

A Bizottság 2006-ban két ülést szervezett az ERFA és a Kohéziós Alap kommunikációért felelős tisztviselőinek. Ezekre június 15-én és december 5-én került sor. Számos kommunikációval kapcsolatos kérdést megvitattak, kifejtették az új rendeletek végrehajtását, és bemutattak több esettanulmányt, illetve néhány projekteredményt. A tájékoztatásért felelős tisztviselők ülései 2007-ben folytatódnak.